

Адыгеир шъолъыр анахь къабзэхэм ашыщ

Урысие Федерацаем и Роспотребнадзор шъолъырхэм якъэбзэнныгъэ изытет иупльэкүнхэу зэхищэхэрэм мы ильэсүмкэ якъэуххэр бэмышлэу зэфихысыжыгъэх.

Зашъохэрэ псым изытеткэ, чыгум ыкъи жым якъэбзагъэкэ, нэмикэ лъэньюхэмки субъектхэр зэнэкъокъугъэх. Уппльэкүнхэм къызэрагъэльэгъуагъэмкэ, зиекологие анах къэбзэ шъолъырхэм Адыгеир ашыщ. Тиреспублике фэшхъафэу мы спикэм хэхъагъэх Пшызэ шъолъыр, Къырым, Ставрополье ыкъи Къэбэртэе-Бэлькъары. Аш нэмикэу тиреспублике зашъохэрэ псым изытет санитарнэ шапхъэхэм адиштэу уппльэкүнхэм къагъэлъэгъуагъ. Тичыгу икъэбзагъэкэ анах дэгъухэм ахалтыгатагь.

Экологилем ылъэнүкъокэ иофхэм язытет зыпк итныим, шъолъырим ипсэуплэхэр гъэкъэбзэгъэнхэм, аш фытегъэгэсихъагъэхэр зэхэцэгъэнхэм Адыгейм мэхъанэшхо Ѣыраты. Аш епхыгъэ пшээрильхэр зэрифэшушуашу гъэцэлгээнхэм ынаа тет Адыгэ Республике и Лышхъаэу Къумпыл Мурат.

Шыгу къэдгъэкъын, УФ-м и Президент иунашъокэ блэкыгъэ ильэсир экологилем и Ильэсэу агъэнэфэгъагь. Аш къыдыхэльтигъэхэр Адыгейм Ѣырагъэлокъыгъэх, анах чанэу иоф зышэгъэ шъолъырхэм ашыщ хъугъэ. Республиком ишащэ анахьа ынаа зытэригъэтырэр шэмбэт шы-

хъафхэм язэхшэн ары. Ильэсүм къыкъоц мыйц фэдэ иофхэбзэ пчагъэхэр муниципалитетхэм ашэкъох.

— Тэр-тэрэу типсэуплэхэр тэушоих, арышь, тэр-тэрэу ахэр тыукъэбзынхэм, хэкъир аштытугъоиним тыпылын фае. Шэмбэт шыхъафхэм цыифхэм адьрагъаштэ, аш ишыхъатэу ахэр къыдэкъых, альэк къамыгъанэу типсэуплэхэм ягъэкъэбзэн къыхэла-жъэх. Мыекъуапэ пштэмэ, ар сидигъу къэлэ къабзэу, зэтгээпсихъагъэу зэрэштыгъэм игъогу тытэмийкэу, нахь дахэу, гупсэфэу зэрэштыгъэм тапэкти тыпылын фае,

— elo Къумпыл Мурат.

Адыгейм и Лышхъаэ ипшээрилькэ Урысие экологиескэ иофхъабзэу «Зеленая Россия-2018» ыкъи мазэм тельтигъэ республике шыхъафхэм къадыхэльтигъэу мы мафхэм Мыекъуапэ шыхъаф Ѣызахаагъ. Зызагъэлэпсэфыре чыплэхэм, саугъэтхэм, нэмикэхэм аууль хэкъир цыифхэм аугъоигъ, нэужым иурагъэшыгъ. Хэкъир зыщиратэкъу-гъэ чыплэ 60 фэдиз дэгээзьжыгъэ хъугъэ, аш Ѣыщэу 10-р Урысие народнэ фронтын ипроектэу «Генеральная уборка» зыфиорэм интерактивнэ картэ Ѣыхъагъэунэфыркыгъагъэх. Шыхъафхэм нэбгы-

рэ мин пчагъэ хэлэжьагъ, ахэм аугъоигъэ хэкъир техникэ 14-мэ иуашыгъ.

Мыйц фэдэ иофхъабзэхэм цыифхэр нахьыбэу ахэлажьхээ

къэс типсэуплэхэм язытет нахьышу хъущт, арышь, пстэуми тызэгъусэу тикээлэ шхъаэ имызакъо, республике инэмыкэ чыплэхэри зэрэдгъэкъэ-бээштхэм тыпылын фае. Сыда плюмэ ахэм ятепльэ зыфэдэштыр тэры, аш Ѣыпсэухэрээр ары, зэллэтигъэр, зынапэр.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

Цифрэ къэтын шыкъэм техъащых

Цифрэ къэтын шыкъэм техъащых Адыгеир зэрэфэхъазырим ыкъи мы пшээрильым игъэцкээн къыдыхэльтигъэу, гъот макъэ зиэ цыифхэм іэпилэгъу афэхъугъэнымкэ республике щашаэрэм фэгъэхъыгъэ зэхэсигъо тыгъуасэ Мыекъуапэ Ѣыкъуагъ.

Адыгейм и Лышхъаэу Къумпыл Мурат ипшээрилькэ иофхъабзээр зэришагъ АР-м и Премьер-министрэу Александр Наролиним. Зэхэсигъом иофы-

гъуищмэ Ѣахэлпъагъэх. Анахь шыхъаэу зытегушиагъэхэр 2019-рэ ильэсүм ишылэ мазэ къыщегъэжъагъэу телекъетынхэр цифрэ къэтын шыкъэм

зэрэтехъащхэм республике Ѣыпсэухэрээр зэрэфэхъазырхэр ыкъи цыиф куп зырызхэм іэпилэгъу афэхъугъэнымкэ иофшэнэир зэрэзэхашэрэр ары.

Адыгэ Республике лъэпкэ Ѣофхэмкэ, іэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьряяэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкъи къэбар жъугъэм иамал-

хэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр къызэри-иуагъэмкэ, цифрэ шыкъэм тет

(Икъех я 2-рэ н. ит).

Цифрэ къэтын шыкIэм техъащых

(Иккех).

программажем яапэрэ пакет шольырым щыпсэухэрэм япроцент 99,95-р (къенагъэр Мыекъопэ районым ипсэупIеу Гъозерипль ары), ятлонэрэм — процент 68,46-р къызельеубытыых.

Ыпеккэ къэтынхэр къызяргъельягъоцтыгъэ шыккээр щымылжъа, цифре къэтын шыкIэм къекошт ильесим зэрэтехъехэрэр иккү фэдизэу цыфхэм алтыгъэлэсигъэнэр, аш

ехулIеу ишыкIэгъэ приставкэхэр зимылэхэм зергъельотыныр пшъериль шхъал. Мыш фэдэ оборудование ашэфынмынкэ гьот макIэ зилэ цыфхэм, социальнэу мыухумагъэхэм лэпийэгъу афэхъущых.

«Урсые Федерацием ителерадиовещание хэхъонгъэхэр ышынхэр» зыфиорэ федеральнэ программэу 2009 — 2018-рэ ильесхэм атэлтигъаэм къыдыхэлтыгъа, цифре къэтын шыкIэм иккэ-

ралыгъо сеть Адыгеим щагъэпсыгъ. Мыекъуалэ щыпсэухэрэр мультиплекситуми япльынхэ амал ѿш, адэр псэупIехэм адсхэр ятлонэрэ мультиплексым епльынхэм фэш ыпшъэгъэ зигугу къэтшыгъэ приставкэхэр къызIагъэхъанхэ фае. Ыпеккэ агъэуцугъэгъэ псэуальэхэм 2019-рэ ильесим юф ашэжкынштэп. Аш къикырэр ыпеккэ къежъэгъэ телевизорхэм приставкэ апымынтуу къэтынхэр къызэра-

мыгъэлъэгъожыщтыр ары. Мы уахтэм къыдагъэкырэ телевизорхэр зиэхэр гумэкыгъо хэфэштхэп, цифре къэтын шыкIэм тет мультиплекситум хэхъэрэ канал 20-р къагъельэгъонеу ахэр шыгъэх.

Непэрэ мафэм ехуулIэу цифре къэтын шыкIэм тетэу телерадиокъэтынхэр къагъельэгъонхэм фэш Адыгеим станции 15 щагъэпсыгъ. Ыпеккэ щыгъэ шыкIэм текыржынхэш, цифре къэтынхэм

техъэжыпэнхэм мы уахтэм етлупшыгъэу зыфагъэхъазыры.

— Цифре къэтын шыкIэм тутханымкэ юфыгъохэр зэшхогъянхэ, ашкэ гьот макIэ зилэ, социальнэу мыухумэгъэ цыфхэм лэпийэгъу афэхъугъэн фаеу АР-м и Лышихъэ пшъериль къытфигъэуцугъ. Арышь, мы лъэныкъом мэхъанэшко еттын, муниципалитетхэм япашхэм мыш дэжым ялофшэн нахь агъэлъэшын фае,

— къыуагъ Александр Наролиним.

Зэпхыныгъэм иоптоволоконэ линие ишын зэрэлтийгъуатэрэм къытегушиагъ телерадиокомпание «Адыгеим» итхаматэу Жакэмымко Вячеслав. Зэхэсигъом хэлэжъагъэр нэмийк юфыгъохэми ахэпльягъэх, унашхохэр ашыгъэх.

**ТХАРКЬОХЬО
Адам.**

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Псауныгъ

Комиссием ыуплъэкIугъ

Адыгэ Республикаим щызэхэшгээ психолого-медин-педагогическэ комиссиемрэ Адэмые гурит еджапIеу N 3-м испециалистхэмрэ бэмышIеу щылагъэх Адэмые психоневрологическэ унэ-интернатым.

Ахэм ауплъэкIугъ мы учреждением члэс къэлэццыкIухэм япсауныгъэ изытет, къэлэццыкIухэм еж-ежырэу ашъхъа ифэ-ло-фашIэхэр зэрэгэцэ-къэнхэ альэкырэр зыфедизир, нэмийкхэм ялэпийэгъу зэрящиагъэр, ежхэм зыгорэ зыфашэжын иамал алэкэлт-алэ-къэмийлъэр.

Упльэкунхэм ауж комиссием зэфхэйсийжъеу ышыгъэм специалистхэм къыщиагъэтхыгъ япса-

уныгъэ изытеткэ мы къэлэццыкIухэр ялэгъухэм адебгэдэжэнхэ, «инклузивное образование» зыфиорэр яптын амал зэрэшмынэр.

Аш ыпкъ къикыкIэ психоневрологическэ унэ-интернатым иофышихъэм пшъериль зыфагъэуцужыгъэ сэкъатныгъэ зилэ къэлэццыкIухэм язетгээцүжын (яреабилитация) епхыгъэ юфтхьа-бэхэм нахь анаэ атырагъэтхыгъ.

Къуаджэми щылагъэх

Урсые щырагъэкIырэ юфтхьабзэу «ДоброВсено» зыфиорэм дырагъаштэу, аш хэлажъэхээ, медицинэ профилактикэмкэ Гупчэм иволонтер-мединхэр бэмышIеу щылагъэх Теуцожь районым ит къуаджэу Къунчыкъохьаблэ.

Ахэм лэпийэгъу афэхъугъэх Теуцожь район гупчэ сымэджэшым испециалистхэр.

Мединхэм ауплъэкIугъ къоджэдэсэу къяолагъэхэм зэкIими япсауныгъэ изытет. Нэбгырэ пэпчэ зэригэшшагъ ильдэгкуюа зыфедизир, ЭКГ-р, флюорографиер афашигъ, гриппым пае прививкэ ахалхъагъ, терапевтый, кардиологым, хирургым,

неврологым консультациехэр къаратыгъ. Ахэм ямызакъо, лъыдэкIуаэр зэрэшшигътимкэ мастер-класс къэлэдэжакIохэм афызэхашагъ, унагъохэм арихъагъэх.

Мырэуштэу волонтер-мединхэр къоджэ псэупIэхэм яплэнэрэу маклох. Аш ыпеккэ специалистхэр зыхэт бригадэр ашыагъ Тыекъопэ районым ит станицэхуу Севастополь-

скэм ыкIи Новосвободнэм, Джэджэ районымкэ селоу Георгиевскэм, Тэхъутэмькое районымкэ къуаджэу Натыхъуае.

Чындык 19-м ахэр къоцтых Шэуджэн районым ит къутырэу «Свободный труд» зыфалорэм.

Студентхэри къихагъэлажъэхээз

Ильес къэс йоныгъом ыкIэм хагъэунэфыкы гум и Мафэ. Ау аш епхыгъе юфтхьабзэхэр а мафэм аухырэп, нэүжими ахэр чыпIе зэфэшхъафхэм ащарагъэкIыкх.

Мары блэкIыгъэ тхамафэм станицэу Ханскэм щылагъэх медицинэ профилактикэмкэ Гупчэмре Тыекъопэ къэралыгъо университетым и Медининэ институт истудент-волонтерхэмрэ. Юфтхьабзэу «Гур ушынэйн пай» зыфиорэм

къыхиубытэу мы псэупIэхэм дэт гурит еджапIеу N 23-м юф щызышIэхэрэг агу изытет ауплъэкIун амал арагъэгъотыгъ. Чыжъеу мыклохуу нэбгырэ 30-мэ а мафэм зарагъэуплъэкIугъ.

(Тикорр.).

Коммунальнэ юфыгъохэр

Хъазырхэу къимафэм техъэх

Тибжыхъэ ялыягъэу макло. Гъэжыири икыгъах, ау мафэхэр фабэх, бжыхъэ ошхыхэри къежъагъэхэп. Чынэм зыкын-мыгъэлжъагъозэ псэупIэхэр къагъэфабэу зыщырагъэжъэрэ уахтэр къесыгъ, ар чындык 15-р арыгъэ.

Акционер обществэу «АТЭК» «Майкопские тепловые сети» зыфиорэм макъэ къызэригъэ-луйгъэмкэ, къалзу Тыекъуапэ игъэфбэпIе 42-рэ къимафэм зэпамыгъэу юф зэршIэнэу тырагъэпсыхъагъэх, гъэфбэ-

пIе пункт 17 ыкIи фэбэрыкIуапIэхэр агъэхъазырыгъэх. Джащ фэдэу цыфхэм псыр, газыр ыкIи электроэнергииг игъом къаззераалэкIэхъанэу юфыгъо зэфэшхъафхэр зэшшуахъагъэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, мэфи-

тфым къыкIоцI чындык 8-м өмхүмэ, къалэм дэт псэупIэхэр къагъэфабэхэу рагъэжъэшт. Ау сымэджехъэм, къэлэццыкIуу ыгыг-пIэхэм, еджапIэхэм япашхэм лъэтуу тхылъ предприятиеу

«Майкопские тепловые сети» зыфиорэм фатхымэ, нахьжъэу фабэр къаэлэгъэхъаны альэ-къишт. Джащэ уахтэм төфөу аш фэдэ социальнэ объектиш къалэм къышагъэфабэу рагъэжъэгъах.

Къимафэр гупсэфэу ыкIи фабэр къэлэдэсхэм зэрэхахыгътимкэ къэлэ администрацием ипашхэм пшъэдэкIыжээзэхъырээр мэрэу А. Гетмановым къыхигъэшыгъ.

(Тикорр.).

Псыхъо нэпкъхэр агъэпытагъэх

Федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэямелиоводхоз» зыфиорэм и Гъэорышаплэ чыгум изытет нахышу шыгъэнымкэ зэхэщэн-хызымэт ыкы техническэ юфтихъабзэу зэшүихырэр маклэп. Аш ишьэрьльхэм аххъэх псыхъо-хэм янепкъхэр гъэпытэгъэнхэр, дамбэхэм яшын, псылерышихэм ягъэкъебзэн. Юфшэнэу зэшүахыхэрэм афэгъэхыгъэу гущыиэгъу тыфэхъугъ мы Гъэорышаплэм ипащэу Хапэе Азэмат.

— Тиофшаплекэ пстэумки дамби 9 къытэпхъгъ, — къеуатэ аш. — Ахэр, зэкл пломи хүнэу, Кошхэблэ районном итых, псыхъоу Лабэ инепкъ рэкохъ — къуаджэу Фэдэ къыщежъэшь Еджэркъуа (Соколовым) дэж щеухыжы. Аш нэмикхэу магистральнэ каналхэр, псыыгы 4-у Шапсыгъэр, Октябрьскэр, Четыукъор, Щынджеэр, псыр дэзыгъхъорэ ыкы дэзыгъечыжырэ насоснэ станции 13. Ильесим иуахтэхэм ялтытыгъэу тиоф-

шэни тэгъэпсы. Мары охтэ гъэнэфагъэкэ узэклэбэжымэ, пындж хвэсэ гектар 5800-м псыр едгэгээгъэ.

Федеральнэ къэралыгъо программэу «Развитие мелиорации земель сельскохозяйственного значения России» зыфиоу 2013 — 2020-рэ ильесхэм атэлтигъэ «Адыгэямелиоводхозыр» икыгъэ ильесим хэлажы, объекти 3-у ригъэхыгъэхэр пхырыкыгъэх. Ахэр: Шапсыгъэ псыыгылпэр, псыхъоу Фэдэ лут дамбэр,

Афысыпэ дэт оросительнэ системэм ипсэольэ шъхъа. Анах проектышкоу агъецклагъэр Шапсыгъэ псыыгылпэр ары. Аш игъэцкэхъинхэр ятэшылпэх, — къеуатэ Хапэе Азэмат. — Изытет аш фэдэу дээу дамбэтиэхъэ. Анах гумэкыгъо къэзытыгъэр Фэдэ Ѣлэр арыгъэти, ари дэгъоу тшыжыгъэ. Адрэхэри дгээкэбзагъэх, зищыклагъэхэм мыжъохэр альтэкткуагъ, зэ-

щэклох. Ар мы ильесим, шэклохум ехуулпэу, аухын гухэль я. Сомэ миллион 85-рэ теклодэшт. Ошэ-дэмшиш юфхэр къэмгъэхъуягъэнхэм, чынопым къыхэкыре тхамыклагъохэр Ѣыгъэзье-гъэнхэм афэш «Адыгэямелиоводхозыр» юфтихъэбзэ гъэнэфагъэхэр зэшүихыгъэх. Псыхъохэм янепкъхэр гъэпытэгъэнхэм мэхъанэшхо и. Мы фэло-фашэхэм апэуагъэханэу сомэ миллион 40 фэдиз субсидиене ильесим Гъэорышаплэм къырары.

— Дамбэхэм, изытет елтыгъэу ящыклагъэр ятэшылпэх, — къеуатэ Хапэе Азэмат. — Изытет аш фэдэу дээу дамбэтиэхъэ. Анах гумэкыгъо къэзытыгъэр Фэдэ Ѣлэр арыгъэти, ари дэгъоу тшыжыгъэ. Адрэхэри дгээкэбзагъэх, зищыклагъэхэм мыжъохэр альтэкткуагъ, зэ-

оводхозым» пшъэрьлыкхэр зыфегъэуцужых. Урысые Федерацием мэкью-мэшымкэ и Министерствэ мелиорацием хэхъоныгъэ ышынымкэ программахэу 2020 — 2030-рэ ильесхэм пхырищиинеу ыгъэхъазырэхэр хэлжээштых.

— Мы программэм тыхэлжээнымкэ Тэхъутэмийкое районом ит насоснэ станциенхэри зыпкъ идгээцожыгъэх, псыр дэзыгъэчыжъэу поселкэу Свободнэм игъунэгъоу дэтим бэ етшылпагъэр. Тапэки «Адыгэямели-

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

Сурэтхэм арьтхэр: гъэцкэхъын юфшэнхэр зыщыкторэ объектхэм ашыщхэр.

Адыгэ Республиках гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ и Министерствэ макъэ къышъуегъэу

Адыгэ Республикэм Ѣыпсэухъу лытэныгъэ зыфэтшыхэрэр! Урысые Федерацием къэралыгъо фэло-фашэхэмкэ ипортал зыкэу www.gosuslugi.ru зыфиорэмкэ къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашэхъу къышъуфагъэцкээн альэ-кыштхэмкэ макъэ къышъотэгъэу.

А порталым ишуагъекэ Адыгэ Республикэм Ѣызэхашэрэ къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашэхэм яхыилгэхъ къэбар шъхъэхыгъэхэр хэти къызэ-кыгъэхъан, электрон амалкэ лъэлу тхылтыр афитупшын ыкы ар къызэ-рэфагъэцкээрэ шыклем гүунэ лъи-фын ыльэкъыщ. Аш фэдэ фэло-фашэхэм нахь маклэу аххъэрэ уахътэрэ апэохъэ. Джаш фэдэу порталым амал аргээгээты:

— къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашэхэм, улъякунхэмкэ къэралыгъо пшъэрьльхэм, къэралыгъо, муниципальнэ учреждениехэм афызэхашэрэ фэло-фашэхэм, федеральнэ къэралыгъо информационнэ системэм хэхъэрэ къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашэхэм ягъэцкээн хэлжэхъэрэ организациехэм яхыилгэхъ къэбархэр цыифхэмю юриди-

ческэ лицэхэм къызэклагъэхъанхэр; — цыифхэм зыкъызерафагъазэрэ тхыгъэхъу портала зыкъым иофшэн епхыгъэхэр учет шыгъэнхэр.

Къэралыгъо фэло-фашэхэмкэ порталах цыифхэмкэ, юридическэ лицэхэмкэ илрэфгъо Ѣит. Сыда плом учреждениее в организацием мыклохэу фэло-фашэхэр нахь пынклем къафагъэцкэшт, документэу арахыилэштри нахь мак. Анах шъхъаэр къэралыгъо фэло-фашэхэр къышъуфагъэцкээнхэмкэ шууильзэу тхыль юридическэ къуачэ зэрилэр ары.

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ и Министерствэ порталау www.gosuslugi.ru зыфиорэм элекtron шыклемкэ мыш фэдэ къэралыгъо фэло-фашэхэр шафегъэцаклэх:

— гъэсэныгъэ зэхэубытагъэ язы-

гъэгъотырэ организацием штэгъэнхэр; — егъэджэнымкэ программэхэм, планхэм, курсхэм, предметхэм, дисциплинэхэм (модульхэм) япрограммэхэм, календарь графикхэм яхыилгэхъэ къэбархэр алэклэгъэхъэгъэнхэр;

— къэралыгъо аттестацием икэуххэм яхыилгэхъэ къэбархэр алэклэгъэхъэгъэнхэр;

— гъэсэныгъэм епхыгъэ иофшэнхэмкэ лицензиехэр ятыгъэнхэр;

— кълэеджаклохэр зереджэхэрэм, электрон дневникымрэ журналымрэ арьтхэм яхыилгэхъэ къэбархэр алэклэгъэхъэгъэнхэр;

— гъэсэныгъэм епхыгъэ иофшэнхэмкэ аккредитации шыгъэнхэр;

— лъэлу тхыльхэр къафагъэхъанхэр, учетын хэгъэуцогъэнхэр, сабыйхэр кълэцыклю ыгъылгэхъем штэгъэнхэр.

Чэзыум шъухэмитэу къэралыгъо фэло-фашэхэр къышэршъуфагъэцкээнхэр

1. Порталу gosuslugi.ru зыфиорэм зыщяжкугъэтх.
2. Фэло-фашэхэр зыгъэцкээрэ гупчэ ахах благъэр картэмкэ къыхэжкугъэш.
3. Фэло-фашэу шузыгъфаэр къыхэшъух.
4. Электрон шыклемкэ лъэлу тхыльхэр зэхэжкугъэуц.
5. Ведомствэм шурагъэблэгъэфэ шууеж.
6. Паспортрэ СНИЛС-рэ шууыгъхэу уахътэу къышъуфагъэнфагъэм ведомствэм шуукъеклюал. Аш иофшэнэу докуметхэр ешшухылгэхъем, фэло-фашэхэр къышъуфагъэцкээнхэр.

ТҮХЭМРЭ

Дзыбэ Мыхъамэт Лыгъур ыкъор.

ЯЧЫФЭ ТФЭПЩЫ- НЫЖКЫШЬУЩТЭП

Сэ зэрэсшлөштүрэмкэ, дунаим ехижыгье уятэу шүү пльэгүщтыгъэм фэгъехыгъеу утхэнэм нахь нахь псынкызыгорэм фэгъехыгъеу утхэнныр. А гупшысэм кыхъэ-лыхъэ зезгэшьштэл. Сыда плюмэ мыш еджэхэрэм сизэхашы-кыгъэкэ сэгүгье.

Сэ ильэс 80-м сыйкъехүгь. Сятеү Дзыбэ Мыхамэт Пыгыр ыкъор дунаим зехыжьгээр ильэс 40 хүгүгээ. Сээ нахыжь сыхуу къес, къо дэеу сышымытыгъэми, загъорэ ыгу хэзгъэкэуу къызэрэхэкъыщтыгъэм пae сыйзифэмырэзжэйүү бэрэ ахэм сягупшилсэжээ. Енэгүяяго, сэ симызакъо! аш фэдэчыилэ ифэрэр. Къызэрэсцыхъурэмкээ, къэлабэмэ, непэрэ тэтэжжэрийн зэрахэтхэй, аш фэдэ гупшилсэ-гукъэкъыжжээр къыздырахъакыл. Ар шылэнгыг эхпхын пльэкъыщтэп. Арышь, сяте епхыгыг хүү-гээ-шлагъэхэм сафемыжжээ, шылэнгыг тьюгушхо, гьогу къин зылп иль ныбжын-къэхэм яслюм сшюонгыу анахь къапблэгээ цыфым – яэ епхыгыг зеклюакъэхэм-кэ «Ны-тихэм яхъакъ якалэхэм ныбжийн афэпщыныжжышиштэп» зыфиорэ гү-шылэхэр нахыбэрэ агу къагъэкъихээзэашынэу.

Сяте пытагъэ, таубытагъэ зыхэль цыфэу щытыгъ, ау аш дакюи хъалэлэгъ, цыфышуугь. Сигүпсэ къуаджэу Улапэ дэсхэм, нэмыхкхэу зышшэцтэгъ-хэм аш фэдэу ар агу къинагъ. Янэтэхэр дунаим зехижхэм ильэс 12 ашынбжыгыгээр. Мэлахьо клоэ тэклурэ аш рышыгай. Шыныгэ, Iахыы благъэхэр аш къыдецтэгъяа ыныбжь екүүфэ, ау, къызэралотэжьырэмкэ, ежь фэягъ кэлэццыкхээр зыщалыгхэрэ унэм чөхъянэу. Адигэ кэлэццыкхэрэ афэдэу (Нэвшэлкүй Сахьид Тлахир ыкъом, Лъэустэнджэл Исмахьил Аюбэ ыкъом – Украинэм ит псоэольшэшл организацие инэу «Крымское облколхозстройобъединение» зыфиорэм итхъамэтагь). Шэуджэн районым итыгъэ Ореховскэ кэлэццыкхэрэ унэм ар ѿлангъ. Нэвшэлкүй Сахьидэ къызэралотэжьыцтэгъэмкэ, ыныбжь емылтытыгъэу тягэ гупшысэн ыльэкшигъ, зэхэцэн тоххеми лъэшэу афэктулаангь. Имлажьэу зыгу хагъэкырэм ренэу ар къоуцощыгъэ, аш паекэлэццыкхэми зыкыифакуудыиштыгъэ.

Кіеләңгілік атасының үйінде көмекшілердің жағдайы болды.

Лыхуужыныгъэ зэрахъэзэ, кынышхохэр зэпачыхээ Теклоныгъэр кытфыдэзыхыгъэхэм афэгъэхыгъэу непэ бэ атхырэр. Ар тэрэз. Аш кьеғэльягьо блэнагъэу зэрахъагъэм ифэшьошэ уасэ зэрэфашырэр. Ныбжыкіэхэмкі аш фэдэ къэбархэр гъэсэпэтхыдэ мэхъүх.

Дзыбэ Ким Мынхамэт ыкъом игукуэкыжыхэу ятэ фэгъэхыгъэхэм анахьэу къахэшырэр цыфым ишэн шыхыаэхэм ащышэу пшъэдэкыжыр ары. Джащ фэдэу тыхэмрэ къохэмрэ язэфыщтыкэхэм пшъэдэкыжым чыплэу ашиубытырэм обществэми, унагьоми зэгурылоныгъэ арыльынымкэ аштарэ мэхъянэ зэрилэр нэрыльэгүү къашы.

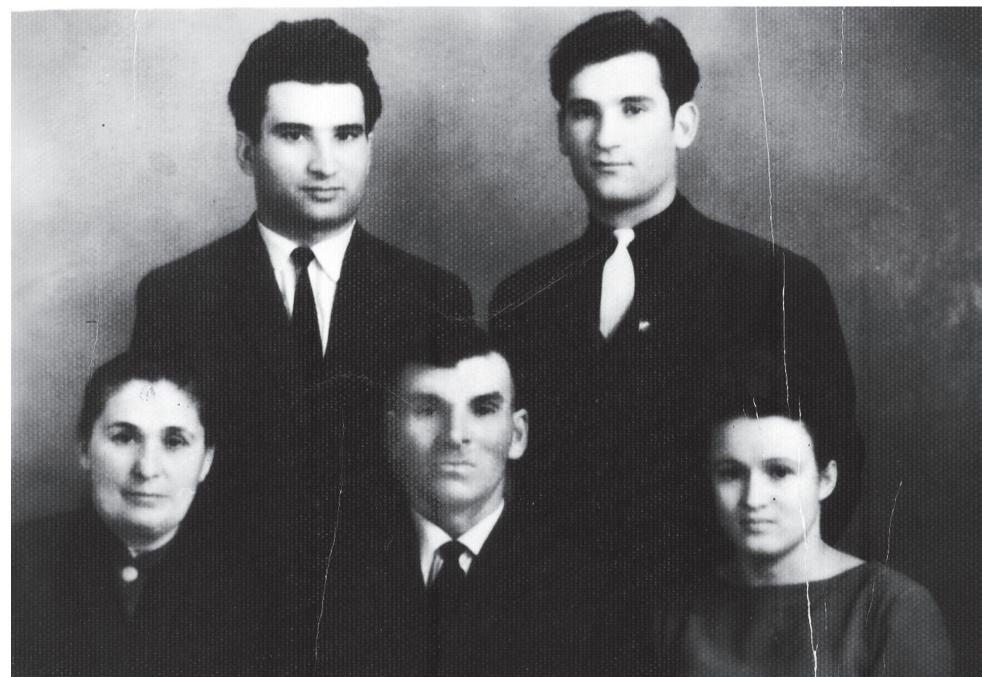
Нэүжкм Шэуджэн райисполкомын лутыгь, совхозэй «Зарям» идируктор игодзагь. Советскэ партийнэ еджаплэу ильэсивл гъэсэнтыгъэ къезытыгъэм чиэсцыгь. Заор къежьэным ыпэклэ Новочер-

Сяйтэ пытагъэ, теубы-
тагъэ зыхэлъ цыфэу
щытыгъ, ау аш даклоуи
хялэлтыгъ, цыфыштугъ.
Сигупсэ къуаджэу Ула-
пэ дэсхэми, нэмыхихэу
зышцэштыгъэхэми аш
фэлдэу ар агу къинаагъ.

гу тырашылхъэгъагъ. Хэукууагъэхэп ыкчи
Щэлэфэхэ шүльэгъуныгъэ къабзэ ахэм
азыфагу илъыгъ. Ахэр зэхагъэкыжын
хэу ауж итыгъэх: коммунистэй сята
щытыгъэти, КПСС-м ирайком ибюро
пхъашэу пшъэриль къыщыфашиштыгъ
зэбгъодекыжынхэу, ау ежь ыгу къы
риорэм тетэу зеклиагъ.

Цыфхэр шIу ылъэгъущтыгъэх

Заом ыпэкъе сяте зыфедагъэр къес шлэжьырэп. Къесшлэжьырэ закъор 1943 рэ ильесям сянэ сыригүсэу Пятигорск тывзэрэкъогъягъэр ары. Лейтенантцицэ илэу зыхэт шыу частым зызынгъицээ фырэ чыыплэм ар шылаагь. Ашыгъум сята лъяшэу тигъэгушлэгъягь: шым тесхэй

Щысхэр (сэмэгумкэ үкъиңкызы): Дзыбэ Кимэ ян, ят, ишъхъэгъус; щытхэр Ким, ышнахыкызы Аскэрбый.

1945-рэ ильэсүм гъатхэм, Теклоныгъэм ыуж сятэ джыри икьюу мыкыжыгъэ улэгье хылын эхэр тельхэу кытфэкложыгъагь. Жъоғо Плыжым иорденитүү, Хэгээгүү зэошом иорденхэу апэрэ ыкчи ятлонэрэ степень зиһэхэр, медаль заулэ ащ кыифагъэшьошэгъагьэх. Ичилэ гупсэ дэт колхозэу «Улап-1» зыфиорэм итхаматэу ащ лыпытэу ар хадзыгъагь.

касскэ кавалерийскэ училищыр къуын

Ильэс 25-рэ ынныбжьэу сяте Къызыдыр мышмэ япшьешь дахэ кыщаагь. Ахэм януагь кулак унагьокл алтыти, сянзяти, ятэш мазэкл аукыгъэх. Сяте къызыэралтэжкырэмкэ, дэхагъэ, зэклюжьэу зэхэлтигь, чаныгъэ. Къоджэдэсхэми алтытштыгъэ. Кілэлцыкlu унэм учысыгъэу, уйи щымылэу, совет хабзэм loф фэшпшленэу ебгээжье гэваклэу кулакымыпху къэпщэнир къинигъэ үкли щынэгъуагь. Ау сятера сянзэр а лэбзакчум

Чъэхэзэ чыжьыехэр зэпаупкынхэмкээ
зэнэкъокъо зэхаагъэм апэрэ чыплэрэ
кыышыдихи частым ишүхъафтын аш
кыфагъаш-ошагъалъ

П.Ф. Коссовичрэ А.С. Шхъакуымы дэмэр яхтыльэу «Они ковали победу» зыфиорэм сяте игъусагъэхэм аышш горэм игукъэкъижэу къыдехъа газэ мыйреүштэу къышцо: «1944-рэ ильээсэ мэлытъфэгү мафэу тидээ иэскадронжэм аашц горэм политчастымкээ икомандир игуудзэу, Красногвардейске районымкээ къуалжэу. Улала шышы! Дзыбэ Мыхамэтэй

лыхуужынгээ зэрихъягээм фэгтэхьынгээ зэрихъягээм фэгтэхьынгээ бэ къацуатэштыгээр тишиүхэм. Псыхью Турумчук дэжэ Ѣыкыгээ заом Дзыбэм пэцэнгыгээ зыдьзэрихъяштыгээ эскадроным фашист купышо къыдзыхъягэ ыкыгээ зэхигтэтэкъуагь, зы нэмьц офицер гъеры ашыагь, пыим изэол! 68-рэ аукыгь, топи 7, пулемети 8, шхончи 150-рэ, мотоциклэ 11 къатырахыгь».

Заом фэгъэхыгъэу сята кылтагъэхэм ашыщэу анахъэу сыгу исыубытагъэр коммунист-командирэу узэрэштым кыххэкъэу зэклэми агэ уйтэу атакэм уежъэнышь, зэоллхэр зыльтыпщэнхэр анахъ кынгау зэрэштыгъэр ары.

анаах къинеу зэрэштыгъэр ары. 1945-рэ ильэсэм гъатхэм, Теклоныгъэм үүж сяте джыри икъоу мыкъыжыгъэ үлэгье хыылзэхэр тельхэу къытфэкъожыгъагь. Жъоғъо Плыжым иорденитly, Хэгъэгу зэошхом иорденхэу апэрэ үкИ ятлонэрэ степень зиіэхэр, медаль заулэ ащ къыфагъашшохгъа-гъэх. Ичылэ гулсэ дэт колхозэу «Улал-1» зыфиорэм итхъаматэу ащ лъыпытэу ар халзыгъагь.

Охътэ къин дэдагь ар. Тятэ зэгьо дэд зытльэгүщтыгъэр, ренэу цыфхэм ар ахэтыгь: зэ губгъом щылагь, зэ хъамэм е трактор бригадэм, зэ фермэм. Колхозникхэм ягъусэу чэшыр ащ щырихэу къыхэкыщтыгь. Сэргли, сшынахъяклюу Аскэрбыйки анахь гушлогошхуу щытыгъэр тятэ илинейкэ (лофшаплэм иягь) тыздыригъетысхъэу шыхэр дгъэ-лорышэнхэу фит тызишлыщтыгъэр ары. Ау нахъыбэрэмкэ ар шыю зеклощтыгь.

Гүгьеңмалыныңғээ, мытэрээз, зефэн-
чыагъэ горә зильдегъукіл сята зэрэгубу-
жыштыгъэр къесашұжыбы. Ау пыснкілеуи
кіләжүккілжыстыгъ. Аш фәдәу зыхураем
зыгу хигъекілгәеми «къысфөгъегъ»
риложышиштыгъ, гуапә щыхун гори
фишілжыстыгъ. Зекіми ягыусау ад-
гушоу, адәчәфәуи синәгу къылқілеуцоккы.
Къешъонәу, орәд къылқонәу икілесагь.
Анахъез зәо орәдхәр ары къылощтыгъе-
хәр. Джы сә къызгурәо сята зэрәшты-
шынәштыгъехәри, шұ зәральгъеуштыгъе-
ри. А лъәхъаным ңыфхәр бъәзорышлән,
пшъәрлып къин дәдәхәр зәшіопхынхә
пльәккыстыгъеп һофым аш фәдә екло-
плакла фыумыл.

Лякэц фууимызу.
Сяте гъэсэгъэшхоу щымытыгъэми, психолог шыыпкъэм фэдагъ. Цыифхэр зыфэдэхэр дэгьюо ышлэштывгъэ, юфшленымки ар кызыфигъэфедэштывгъэ. Гүетыныгъэшхоу хэльтиймрэ цыифхэр шу зэрильзэгъухэрэмрэ яшуягаэккэ ахэр энтилийнхээ цылаакийнтиг.

А пстэуми ягугуу кызыык Йырэр сэри ильсэсүбэрэс сыйышхъянеты-гъэшь ары. Сиятэ илэггүүхүү, заом хэлэжсагъэхэуу сыйык Йырлыгъэхэм аицыхыг Бэрзэдж Нухь Аслынчэрэе ыкъор – КПСС-м и Адыгэх хэку коми-төмөн шаардэх секретарыгь, НэшиЭктуй Сахыид Тлахыир ыкъор – Адыгэх хэку исполкомым итхамэтагъ, Дорогов Василий Яков ыкъор – КПСС-м и Мыекьюпэрайком шаардэх секрета-рыгь, Хъагъур Анзаур Хъасанэ ыкъор

КЬОХЭМРЭ

— Адыгэ хэку исполкомым итхаматэ игоудагъ, Мирошников Николай Тимофей ыкъор — КПСС-м и Красногвардейскэ райком иапэрэ секретарыгъ, Хут Рэцыйд Махьмудэ ыкъор — Красногвардейскэ райисполкомым итхамэтагъ, Ноздрин Федор Федот ыкъор — Красногвардейскэ районным итыгъэ колхозуу «Родинэм» итхамэтагъ, Хунзюг Алэджыкъу Исхакъ ыкъор — Красногвардейскэ районным итыгъэ колхозуу Ленинэм ыцИкъи щытыгъэм итхамэтагъ, Бандюков Алексей Иван ыкъор — а район дэдэм колхозым итхаматэу Йофишиагъ, Остапенко Николай Иван ыкъор — объединение «Дружбэм» игенеральни директорыгъ, Социалистическая Йофишиагъ и Пыхъужкъыгъ, ЦукI Къэралы Щэбанэ ыкъор — шлагам-кIэнсий фабрикэм идиректорыгъ, ахэм анэмкъиэри. ГухжI нахь мишиэм, ахэр дунаим ехижыгъэх. Ау непи псаоу къитхэтыр макИп.

Теклонигъэшхохэр колективым ышын зилэккынштири пашэр цыфыгъэ шэпхэ дахэхэм аргыгуазэ зыхыкъе ары. Зигугуу къесшыгъэхэр джащ фэдагъэх. Ар щынэгъэ гъогоу къакIуяа, заом къыхахыгъ. Ахэм, непа къитхэтхэм, щымынэхэм, лыханчэу шыхааш афесэшы щынэгъэмки, йошлэнэмки щысашу къизэрэтфэхуугъэхэм пае. А лъеханым тэш фэдэ ныбжыкъе лэшхэтетхэм ятёнэрэ тэу ахэр тфэхуугъэх сюми егъэлыгъаша хууштэп.

Цыфышигъ, зэфагъ, къэрар идагъ

Сятэ цыфышигъ, гукэгъушо хэльгъ. Ар къаушыхатату щысэ заулз сугу къэккыыгъ. 1946-рэ ильэсыр гъэблэ ильэсигъ. Адыгейим икъохээлэ лъеныхокъокэ гъээгээ чыгухэр нахь дэиггэх, ары къинишкоу къыкъокъигъэр нахь лъешэу ахэм ашыпсэхээрэм зыкъизэхашагъэр. Гъогум рыхлохээ къебэдхыхэти, цыфхэр лэштигъэх. Гъаблэм зэльиштэгъэ чыплэхэм къарыкъихэрэм Улапэ щыщхэри, Адыгейим икъохээлэ гъээгээ нэмкъи псэуплэхэм адэсхэри афэлэккынштымкъе адэштигъэх: агъашхэштигъэх, ялэ щынэмэ адагоющынштигъэх, чэшри щынхэу къагъанэштигъэх.

Къесшэжкы мафэ къэс нэбгыре заулэ тадэжь къизэрхэштигъэр. Тята пхъашэу тяни, къэлэццыкъухэм къитфи-гъэлтигъэх унэм ильымкъе тадэг-щэнэу А лъеханым сшынахыкъе илэгъоу шъэожье горэ тадэжь къэкто-гъагъ ыкъи къинэгъагъ. Шъэожьем янэ сабыйиэ зиэ шъузабэу щытыгъ. Къэлэццыкъур гъаблэм къыхэкъе лэйнэм нэ-сигъагъ. Сянэрэ сятерэ ар зэраубы-тлэгъ. Тхъамэфишрэ тие шыныкъэм фэдэу ар къитхэсигъ. Тхъырэр къид-дишхыгъ, сшынахыкъе а зы плэкъорым дыхэлтигъ. Мафэ горэм сшынахыкъе арырэ сятерэ иофицер бгырых шомб-гъошхор цыраум щагъэсти, ашхыгъ. Сянэрэ сэрырэ аш щытыгъозарь, ау тята зыпари етуугъэл. Район е къоджэ йо-тхъабэз горэ щынэн хуумэ, тята пытэу ашкъе зызышупхыкъынштигъ. Заом хэ-лэжэгъэ пстэуми, ругухохээзэ, аш фэдэ бгырыххоррагъэлтигъынштигъэх. Мафэ горэм тята ыгуу къэккыигъ ар рильханэу. Мэлъяхъо шыхааем, ыгъотырэп. Тяна йофыр зытетыр къытотэн фаеу хуугъэ. Сятэ шэнэу илэр сэшэти, лъешэу сякъэштагъ, клаалехэр ыгъэпшынэнхэм

сүтешкынхъэу сүткынштигъ. Ау хуугъэр гъэшгъоно. Тята ынэпсэу къечагъэхэр ымыгъэбыльхэу шъэожьемэ йаплI ари-щэккыигъ ыкъи ахэм гъэблэ щылакIеу къафыкъокъигъэмкъе мысагъэр ежкъи шыхъэкъе зыфильгъэхуугъэрэм фэдэу ерагъэу ыупшыкъыре гуշыгъэхэр къыпчы-щыгъэх.

Нэмкъи хуугъэ-шагъ. Сятэ йошлэнэмкъе зышхъасыкъынэу ёшшэштигъэп. Колхозэу «Улап-1» зыфиорэр районым-кли, хэкумкли анахь дэгүхэм ахэфагъ, Краснодар краимкли анахь колхоз дэгүи 100-м ахальтагъ. Заом чанэу зэрэхэлжэхъагъэри, хабзэу тетгэгъор зыыгъым зэрэфэшыкъэри къыдальти, 1946-рэ ильэсийн хэгъэгүм икъэралыгъо хабзэ иапшээрэ къулыкъуу — ССР-м и Аппшээрэ Совет ар хадзыгъ. Депутат мандатэу илэ хуугъэр къызфи-

унэу еджаплэм къыщыратыгъэм тисыгъ. Зэшхэм школым тыклощтигъ.

Чэш горэм лъешэу типчэ къитеуагъэх. Тята пчъэр зыгууехим, нэбгырипш фэдэз (нахыбэрэмкъе бзылъфыгъэхэу ёкъи къэлэццыкъухэу) куохээ, йэпилэгъум къэлэзүхээ, унэм къызэрригъэбэнагъэх. Къэсшэжкы сятае ахэр зэригъэрэхы-тагъэхэр. Ау, тэлкэ тешшагъэу, ахэм аухитхэу дзэксулыкъушэу нэбгырипш фэдэхэр алыгъэу пчъэм къылухыагъэх. Ахэр сятае къыригъэхъагъэхэп, депутат удостоверениер аригъэлэгъуугъагъ. Йулыгъыгъэх тшошызэ, дзэклоли шуашэ щымыгъэу зы нэбгыре ягъусэу этани къагъээжэхыгъ. Яшыпкъеу бэклээрэ зэдэгүшшагъэх, унэм къихыагъэхэр къыригъэхынхэу ахэр тята къедаощтыгъэх. Ау ар къафызэкъиагъэп, тянэрэ тэрирэ хъакIеэхим тята тиши, ежкъи

къорэ унашьюхэр сштэхэу къыхэкъынштигъе сицынэгъэкъе къисэгоожыншти, цыфхэм сицыагъе якынэм пае. Аш фэдэу къызыхэкъырэм Краснодар тята зэрэшызекъогъагъэр сугу къэккынштигъ.

Сятае ёкъиагъэ горэ имыгъагъэу сороп. Хэукуоныгъэ горэхэри къыхэфагъэх. Ау зэхэубытагъэу къэлэон хуумэ, цыфхэм ифэмэ-бжымэшшу атырихэштигъ, ыгъэрэзэнхэм пылтыгъ, зэхишикъынштигъэх. Сэркли, сшыкли сятае ёкъиагъэхэп. Ятэхэр зэкъе якылэхэм шу альэгъух. Ахэм ячыфуу къыттенагъэр мыхуыжь. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ зээгэгъетын зэрэслэхкъи-гъэмкъе, нэужум йоф сшээ зэхъум синьб-дэжгъухэр къызэрэсмыгъэукъытэхыгъэхэмкъе, цыхъашшэгъуу цыфуу сицытыннын сиынае ренэу зэрэтэгъетырэмкъе — дэзбэ Мыхамэт сирикъоба. Занкъеу къэсэон: ыпшээкъе къэстхыгъэ пстэуми сакъыпкырыкъызэ, сятае ёкъиагъэхэп. Ся сятае лъешшэу сицэраз апшээрэ гъэсэнгъэ

Къуаджэм имэфэкІрэ щыІэнүгъэмрэ

ГукIуачIэм зыщeIэты

Адыгейм икъоджэшхохэм ашыщэу Гъобэкуае имэфэкI мафэ игъэкIотыгъэу хагъэунэфыкIыгъ. Хабзэм икъулыкъушIэхэр, культурэм, спортым ялофышIэхэр, чылэм игушIуагъо дэзыгощиgъэхэр зэхахъэм хэлэжьагъэх.

Мыекуапэ уикIу Туцожь районым кыгъэгъунэрэ чыгу-хэм уяллынену зеребгъэжьагъэм льпилтэу усэхэр зыфаусыгъэ псыхю чэрэр, псыхю хы-рыххьэу Пищэ инэпкхэр неппэлэгэу мъеуцох. Къуаджэ пэпчэ зымыдэ урамхэр, тьысыпIэхэр илэх. Гъобэкуае нахь кызэрэшIэжьыщыр ицыфхэр, псеупIеу кыхахыгъэр арих. Чылэр итэкъухагъэу къельагъо, игъунацкхэр километре заулэкIе зэпэчыжъех, ареу щитми, цыфу дэ-схэр зэрэшIех, агуке зэпэ-благъэх.

ЕгъэжьапIэхэр

Гъобэкуае мыгъэ ильэс 1525-рэ хууль. Чылэм итарихь ехылIэгъэ пресс-зэукихэм тахэлажьэу, шIэнгэлэжхэм язэфхэхысиххем защыдгъэгъузэу кыхахыгъэш, къуаджэм льапсэ зишыгъэ льэхханым, нэмыхI хууль-шIагъэхэм непэ къафеджээжьырэп.

Мыжъобгъу кыфызэIуахыгъ

Гъобэкье колхозу ЛенинимыцIе щытим 1971 — 1982-рэ ильэсхэм итхаматэу щитыгъэ, аш ыпекIе хызметшIапIе илартийнэ организацие ипащэу юф зышэгъэ Бэрэтэрэ Аскэр колхозым игъэлорышIапIе зычIе-

тыгъэ унэм мыжъобгъу кыщы-фызэIуахыгъ.

Зэхахъэр пэублэ гущыIэкIе кызызлихыгъ Гъобэкье къоджэ псеупIе ипащэу Туцожь Бэйслын. ИофшIэним ивете-ранхэу Бэрэтэрэ Аскэр дэгьюо зышIешигъэхэу Къэтбамбэт Сахьидэр ГъукIэл Мухьдинэрэ

ден кыфагъэшьошагъ, ищиху ильэсийбэрэ Адыгейим щауагъ.

— Урысыем инароднэ сур-тышIэу, тхаклоу Къат Туцожь, къуаджэм дэсхэр кIэшакло фэхуухи А. Бэрэтарым мыжъобгъур кызэрэфызэIуахыгъэм фэшI Туцожь районым ипа-щэхэм, зэкэе ИэпIиэгъу кыт-фэхуугъэхэм льэшэу тафэрэз, — кышиуагъ зэукихэм Бэрэтэрэ Аскэр ыкъоу Аслын. — Къуаджэм нахь зиушомбгъунэу, цыфхэм ящылакIе хэхъонэу, унаххом къафэххурэ сабий-хэм япчагъэ нахьыбэ хуунэу сафэлъало.

Уджыхуу Рэшыд, Иэшынэ Чатиб, Къат Ахьмэд, Къат Туцожь, Стлашь Аслын, Иэшынэ Аюб, Тхарькохь Свет, Тхарькохь Эммэ, Стлашь Хазэрэ, фэшхъафхэу зэхахъэм щызэ-ликлагъэхэм ягупшихэх къуаджэр зыгэдэхэгъе цыфшихъэм афэгъэхыгъагъэх.

Бэрэтэрэ Аскэр ыкъоу Аслынэрэ Аслын ышнаххыкIе иклатэу Анзоррэ пэлхъор Iуахи, мыжъобгъур кызэрэуахыгъ. Зэхахъэм хэлажьэхэрэм къэгъа-

зэрэхъугъэр зытхэгъэ тамыгъэхэр кIалэхэм айгъ. Къуаджэм итарихь ныбжыкIэхэм зэрэгэлэхэлэхэрэ, янеущре мафэ нахьышI зэрэхъущтим зэрэпильхэр язеклокIе-шы-кIэхэм къахэшы.

Адыгэ щагур

Аш пшэрыхъапIэр кыщызэ-иуахыгъ. Хылыхъор бзыльфы-гъэхэм агъажъэ, зэрэстырэу хыакIэхэм афащэизэ, «шIукъе-благъ» арапо.

Туцожь районым иадмини-нистраие ипащэу Хъамамыкъо Азэмэт, районым инароднэ

рэгушхо, — кытиуагъ Урысы-емрэ Адыгейимрэ язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс. — Мэ-фэкIыр зэрэзэхашагъэр зэф-тхысыжызэ, къэклошт уахьтэм тегутуши.

Культурэм и Унэ ыпашхъэ дахэу зэрэгэфагъ. Къуаджэм ыныбжь хэушхъафыкIыгъэу дэпкыым щыольэгъу, мамыр псеукIэм фэбыбатэхэрэ биракхэм гур къаэты. Районым ипашхэр юфшIэним иветеран-хэм, лэжаклохем афэгушуагъэх. Адыгейим изаслуженнэ тренерэу ГъукIэл Аслынбэч ыгъесагъэхэм ашыщхэр мэфэ-

депутатхэм я Совет итхаматзу Пчыххалыкъо Аюб, Гъобэкье къоджэ псеупIе ипащэу Туцожь Бэйслын адыгэ щагур дэхъагъэх, мэфэхэм хэлажьэхэрэм афэгушуагъэх.

Адыгэ шуашэр зыщигъ еджаклохэм хъалыхъохэр хъакIэхэм зэрафагоширэм тылъыпльээ, льэпкъ шэн-хабзэхэр дэгьюо зэрахханхэ зэральэхээрэм тэгэгушо.

Культурэм и Унэ кыщызэуахыгъе къэгъэлэгъонхэм льэпкъ искуствэр къагъэбагъ. Ишынэ Светэ, Уджыхуу Мулиэт, еджаклохэм япащхэм унагъом ишкIэгъэх тхыпхъэхэр, адыгэ пшъешэе палохэр, лякъохэм ятамыгъэхэр, адыгэ биракъеу жьогоо 12-р кызыыхэлдыхык-рэр, нэмыхIхэри ашыгъэх.

ЗэлшашIэрэ сурэтышI-моде-льэрэу Стлашь Юре икъоджэ-гъухэм къаритыгъэ тхыпхъэри льэгъупхъэу къельагъо.

Льэпкъым хъалэлэу фэлажъэхэрэм, культурэм, спортым ялофышIэхэм яхылIэгъе къэгъэлэгъонхэм атегущиIэхээ, адыгэ ашугэу Туцожь Цыгъо, лэжээкIо цэргиохэр, спортсмен-хэр чылэм зэрилгүхъэхэм, ныбжыкIе чанхэр пытэу альэ зэрэтеуцохэрэр Стлашь Хазэрэ, Къэтбамбэт Сахьидэ, Туцожь Бэйслын, нэмыхIхэм къиталиагъ. ГукIуачIе зиэр тхыаусыхэрэп, ыпекIе зэрэлты-котэштим егупшихэ.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Сурэтхэр Гъобэкуае кы-щытхыгъэх.

гъэхэр аш кIэлъяральхагъэх, нэпээпль сурэтхэр атырахыгъэх.

Культурэм и Унэ дэж

ЗыгээпсэфыпIе паркыр мэ-фэкIым ехуулIеу зэтырагъэ-псыхагъ. Къуаджэм иныбжыкIэхэр кIэшакло фэхуухи, кIэлэ-цыкIу джэгупIэхэр нахьыбэ ашыгъэх, тьысыпIэхэр агъэуц-гъэх, пчыххэм паркым къе-клюалIэхэрэм языгъэпсэфыгъо уаххтэ нахьышIо агъэкIоным фэшI остыгъэхэр зыпильгээхэх пьэхээр чылэм къеклоххэу агъэ-псыхагъ.

КIэлэеджаклохэр, культурэм илофышIэхэр зэхэхтэу Гъобэ-куае иурам шхъаэ къыры-клюагъэх. Республиком, Урысы-ем ябыракхэр къуаджэм щагъэбетагъэх. Адыгэ шуашэрэ фэпагъэх эджаклохэм нэр пэ-пахы, гур зыфащэ. Сэе кIэ-ракIэр зыщигъ пшъешэ-жьыхэм льэпкъ орэдир шъа-бэу кыхадзагъ.

Гъобэкуае ильэс 1525-рэ

Гранбюл Суперлигэр

Комсомолым ия 100-рэ ильэс ипэгъокI

ЗэхэшакIор ящысэшIу

Комсомолыр зызэхащагъэр ильэси 100 зэрэхьурэм ипэгъокIеу Хатикье Мэджидэрэ Болэкъо Аслынэр гүшүIэгъу тафэхьугъ.

— 1953-рэ ильэсийн комсомолым саштагь, — игукъэкыжхэм тащегъэгъуазэ Хатикье Мэджидэ. — Лахъщикуа сыкызыыхъугъ. Яблоновскэ тыкощижигъагъ. Ленинград дэт мээтехническэ академиим сышеджээ, факультетымкэ ВЛКСМ-м ибюро сыхэтигъ. А ильэсхэр арых общественнэ юфхэм сахэлэжьенэр сшогъэшэгъон зыхъугъагъэр.

Революционнэ, лыхъужъ ыкылэжээко щитхум яхыгъэ Чынпэхэр ныбжыкIэхэм зэрэгэлтэгъущтыгъэх. Адыгейм щыщху

щтыгъ.

Коммунистхэм япартийнэ ор- ганизиц иsekretarэу зыхадзым, щынэнгъэм нахь куо халпъе хуугъэ. Цыфхэм пэцэнгъэ адь- зэрихъээ, ишнэнгъэ хигъахъо- щтыгъ. Хэкум кызэгъэзэжым, Краснооктябрьскэ мээхъизмэтийн итхаматэу ильэс 30 юф ышлашь. Аухырэ уахътэм Мыекъопэ мэ- эхъизмэтийн икъутамэу Кур- джып щынэм ипаш.

Адыгэ Республикаим мээхъи- змэтийнкэ иветеранхэм я Совет итхаматэу Болэкъо Аслын. —

Адыгэ Республикаим мээхъи- змэтийнкэ иветеранхэм я Совет итхаматэу Болэкъо Аслын. —

Хэгъэгу зэошхом ильэхъан Ленин- град хэкум икъе- ухумэн фэбэнагъэ- хэм, комсомолым хэтхэу пыним изэ- хэхъутэнкэ лыгъэ зезыхъагъэхэм Мэ- джидэ актэупчэ- щтыгъ. Дзэктол бланхэр щысете- хыпэу илгээх.

Апшээрэ еджа- пэр кыуухыгъэ Амур хэкум юф- щишиэнэу загъа- клом, партиимэр комсомолымрэ зэ- рээхъигъэхэм мэ- хъэнэ ин риты-

щэпсынэ щеджээ комсомолым зэрэхъэгъагъэр щигуушэрэп. ВЛКСМ-м и Кошхэблэ район иапэрэ секретарэу Юманкуулэ Юре бюром изэхэсэгъо зэрищээзэ Болэкъо Аслын къеджагъэх. Сэнхьатэу кыхихы шоингъомкэ Ю. Юманкуулэр кызызупчым, сурэтыш хуунэу зэрэфаер ри- лягъ.

— Сурэтыш цэрилоу Репиным итугъу кызызсэшым, аш исурэт- хэу урсы мэзым, нэпкын тетхэу куухэр класкэлэ пынгъыз- щэхэрэм, нэмыкхэм сакытегу- щыгъагъ, — кьеотэжы А. Болэкъо. — ВЛКСМ-м ухэхъаныр а лъэхъанын пынгъагъэл. Зэль- шээрэ сурэтышым илошгъагъэхэр сыгу риҳынхэр кызызхээгъигъэр бюром изэхэсэгъо кызысцотэ- щтми пешорыгъэшьэу сшэльхээп.

УныбжыкIээ бэмэ зафэбгъэ- сэн, зафэбгъэхъазырын фэягъэ. Авиацием иучилишэ А. Болэкъо щеджээ, ротэм икомсомол ор- ганизиц ипаштагъ. Лъэпкэ зэфэ- шхъафхэм къулыкъур дэгъо зэрхъырэм даклоу, яшэн-хаб- зэхэр кызэфалатэштагъэх.

— Комсомолыр ары тзыыплу- гъэр, щынэнгъэм итгогу тыйезы- щагъэр, — зэдэгүшгээгъур лъе- гъэгъуатэ Болэкъо Аслын. — Адыгагъэр кытхилхъагъ, гу-

Адыгэ Республикэнэ ордэнийн
Ленинскии Коммунистический союз молодёжи Российской Федерации

2018
2013
1918

Кэгъу тхэлтынным тифигъесагъ.

Блащэпсынэ гурит еджаплэм икомсомол организации исекретарэу щытыгъэ Хаджырэкъо Мыхъаджыр, ВЛКСМ-м и Ко- щхэблэ район иапэрэ секретарэу ильэсийбэрэ юф зышгээ Индрысэ Налбай, нэмыкхэм куудажэм къидэгыгъэхэм А. Болэкъор къащытхуу. Комсо- молым лээжхэр зэрэзэрихы- щтыгъэр хэушхъафыгъэгъу иеплыхъэхэм къащыхеэшы.

Хатикье Мэджидэрэ Болэкъо Аслынэр бэшгэшьэу зэнэуасэх, юф зэдашэ. Щытхууцэхэр къа- фаусыгъэх. Комсомолыр непи- тищыкагъэу алтытэ. ВЛКСМ-м ныбджэгъу къафишыгъэхэр Москва, Санкт-Петербург, Красно- дар, Налык, нэмыкхэм ашэпсэ- ух. Зэшыгъупшэхэрэп, зэльэхлох, телефонкэ зэфиреох. Комсомо- лыр ильэс 100 чынбыл и 200 хуунэ. Ар хуугъэ-шэгъэшхуу јынэнгъэ щыхагъеунэфы- кышт.

Сурэтым итхэр: **Хатикье Мэджидэрэ Болэкъо Аслынэр.**

**Зэхэшагъэр
ыкИ кыдэзы-
гъэкырэр:**

Адыгэ Республикэнэ ильэпкэ Иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ачы- псуурэ тильэпкээ- гъухэм адыярэз эзхы- ныгъэхэмкэ икИ къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыд-
шийэр:**
385000,

къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэхэ 5-м емыхъхэрэр ары. Са- тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу щытэп. Мы шалхъэ- хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкегъэлокых.

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысы Федерацием

хэутын юфхэмкэ, тел- радиокэтын- хэмкэ икИ зэлты- ИсыкIэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чынгэ гээоры- шалы, зэраушыхъатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкIэмкИ
пчагъэр**
4075
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2596

Хэутынным узчи- кIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаухаутыр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаIэм
игуадзэр
МэцлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхъырэ секретарыр
Гъогъо
З. Х.

Гранбюл Суперлигэр

Футбол

Гугъэр чIэтынэрэп

Купэу «Кыблэм» хэт футбол командэхэм чынбыл и 14-м я 13-рэ юфхэм зэрэгэлтэгъущтыгъэх. Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» Налык щылукIагъ чынпэхэр командэу «Спартакым».

- Зэтэгъапшэх**
«Спартак» Нщ — «Зэкъошныгъэр» — 5:1, «Урожай» — 2:0, «Чайка» — 2:2, «Академия» — СКА — 0:0, «Ангушт» — «Биолог» — 0:1, «Волгарь» — «Динамо» — 3:0, «Краснодар-3» — «Спартак» Вл — 3:3.
Чынпэхэр
1. «Урожай» — 32
2. «Чайка» — 28
3. «Волгарь» — 24
4. «Зэкъошныгъэр» — 21
5. «Черноморец» — 21
6. «Биолог» — 19

7. «Спартак» — Нщ — 18
8. «Легион» — 16
9. «МэцлIэкъо» — 16
10. «Спартак» Вл — 12
11. СКА — 12
12. «Ангушт» — 12
13. «Краснодар-3» — 9
14. «Академия» — 6
15. «Динамо» — 5.
«Зэкъошныгъэр» чынбыл и 21-м «Черноморец» Новороссийск Мыекъуапэ щылукIагъ. Мымафэхэм купым хэт командэ анах льэшхэм «Зэкъошныгъэр» алолкэ. Иешлаклох хигъэхъонэу тэгүэ.

Гранбюл Суперлигэр

Самбо

Батырхэм тафэгушIо

Дунаим иныбжыкIэхэм самбэмкэ язэнэкъоцу Тбилиси щылукIагъ. 1998 — 2002-рэ ильэхъэхэр зэбэнэгъэх.

АР-м ихэшыпкыгъэ командэхэм ялэпэсэнгъэ зыщыхъэхъо.

Нэклубгъор зыгъэхъазыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

рэ еджаплэм зыщызыгъэсэрэ Вардкез Акопян кг 100-м къехъу къэзыщэхъэрэм якуп дышъэ медальэр кызыщидхыгъ, тренерэр ишаццэр Хакурынэ Дамир Фэзд щаплугъэу, Европэм самбэмкэ ичмепионэу, Адыгэ Республикэм изаслуженэ тренерэр Псэунэ Мурат ыгэсэрэ Лышэ Харуны дышъэ медальэр Тбилиси кызыщидхыгъ.

Ти Лышхъэу Къумпиль Мурат гъэхъагъэ зыщыгъэхэ бэнаклохэм, тренерхэм шуфэс тхылъэу афи- гъэхъигъэ зыщидхыгъ, республикэм дзюдомкэ, самбэмкэ ибэнэнпэлэ еджаплэм Адыгэ имээгээ тапэкли дунаим льагэу зэрэцаэтыгъэ ицыхъэ зэрэтельэр.

Шыопсэу, батырхэр! Шыуигъэхъэхъэм тарэгушо.

Сурэтым итхэр: **Вардкез Ако- пян, Лышэ Харун.**